

انسٹیٹیوٹ دموکراتیک ملی (NDI) در حال اجرای یک ماموریت تحلیلی از روند انتخابات افغانستان است، این روند را در پیش از انتخابات، روز انتخابات و پس از انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی 5 آپریل پیگیری خواهد کرد. این ماموریت در بردارنده بیش از 100 تحلیل گر و مشاهد افغان و بین المللی در سراسر کشور می باشد.

انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی - چه چیزی تغییر کرده است؟

افغانستان در پنجم اپریل، انتخاباتی را برای انتخاب رئیس جمهور و 458 عضو شورای ولایتی برگزار خواهد کرد. این پنجمین انتخابات ملی پس از سقوط رژیم طالبان و اولین انتخاباتی خواهد بود که طبق زمان بندی تعیین شده در قانون اساسی برگزار می شود. از زمان برگزاری اولین انتخابات پس از طالبان در سال 2004 که توسط دفتر مشترک تنظیم انتخابات (یک ماموریت مشترک از سوی سازمان ملل متحد و افغانستان که انتخابات ولسی جرگه سال 2005 را نیز اداره کرد) اداره می شد، تغییرات اداری بسیاری رخ داده است. در سال 2009، کمیسیون مستقل انتخابات برای اداره انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی تشکیل شد. این نهاد متشکل از اعضای که بود که به تنهایی توسط رئیس جمهور کرزی منصوب شده بودند. کمیسیون فعلی مرکب از اعضای است که رئیس جمهور آنان را از میان 27 نامزد که از سوی کمیته نمایندگان شورای ملی، ستره محکمه، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و جامعه مدنی پیشنهاد شده اند، انتخاب شده اند. کمیسیون شکایات انتخاباتی هم از یک نهاد موقت که برای نظارت بر انتخابات های قبلی تشکیل شده بود، به یک نهاد دائمی تبدیل شده است.

انتخابات ریاست جمهوری 2014

- حامد کرزی به علت محدودیت قانون اساسی نمی تواند به عنوان نامزد به رقاب بپردازد.
- نامزدان ملزم اند تا 1 میلیون افغانی را به عنوان ضمانت بپردازند، که این رقم در مقایسه با سال 2009 که 2.5 میلیون بود، کمتر است.
- نامهای 11 نامزد مرد در ورق رأی دهی وجود دارند.
- روندی ثبت نام رأی دهندگان که هنوز هم جریان است تا این تاریخ 3.6 میلیون کارت رأی دهی را توزیع کرده است. ثبت نام رأی دهندگان تا 22 مارچ ادامه خواهد داشت؛ کمیسیون مستقل انتخابات ممکن است در صورت نیاز این روند را تمدید کند.

انتخابات ریاست جمهوری 2009

- ثبت نام رأی دهندگان، بیش از 4 میلیون کارت رأی دهی دیگر را به همراه داشت که تعداد کل کارت ها را به بیش از 15 میلیون می رساند.
- نام 41 نامزد که دو تن از آن ها زن بودند در ورق رأی دهی وجود داشت.
- نتایج اولیه نشان می داد که حامد کرزی 54.6% آرا و داکتر عبدالله 27.8% آرا را کسب کرده اند. شکایات انتخاباتی و ادعاهای مبنی بر وجود تقلب منجر به انجام تفتیش و شمارش مجدد آرا شد. نتایج نهایی از 4.6 میلیون رأی معتبر، سهم کرزی را زیر 50% نشان داد که ایجاب می کرد دور دوم انتخابات میان کرزی و عبدالله برگزار شود.
- در روزهای پیش از برگزاری دور دوم، داکتر عبدالله اعلان کرد که در دور دوم انتخابات شرکت نخواهد کرد. کمیسیون مستقل انتخابات به دنبال اعلام وی، کرزی را پیروز انتخابات 2009 اعلان کرد.

انتخابات ریاست جمهوری 2004

- اولین انتخابات مستقیم کشور بود (در سال های 1965 و 1969 انتخابات های غیر مستقیم برای قوه مقننه برگزار شده بود).
- 10.5 میلیون کارت رأی دهی توزیع شد. در مناطق مختلف ثبت نام بیش از تعداد رأی دهنده واجد شرایط صورت گرفت و بعضی افراد چندین کارت رأی دهی گرفتند.
- نام 18 نامزد به شمول یک زن در ورق رأی دهی وجود داشت.
- 8.1 میلیون رأی (حدود 77% کارت های توزیع شده) شمارش شد.
- حامد کرزی که در آن زمان رئیس اداره انتقالی افغانستان به انتخاب لوی جرگه سال 2002 بود، توانست بیش از 50% آرا را کسب کند. نیازی به برگزاری دور دوم نبود.

انتخابات شورای ولایتی 2005

- روند ثبت نام رأی دهندگان
- توزیع 1.7 میلیون کارت رأی دهی دیگر را به همراه داشت.
- انتخابات از بهار به ماه سپتمبر به تعویق افتاد.
- تعداد نامزدان 3025 نفر بود.
- حداقل 25% از 420 کرسی به زنان اختصاص داده شده بود.
- نامزدان باید حداقل 18 ساله می بودند؛ هیچ شرط حداقل تحصیلی وجود نداشت.
- 6.5 میلیون رأی شمارش شد.

انتخابات شورای ولایتی 2009

- تعداد نامزدان 3196 نفر بود.
- حداقل 25% از 420 کرسی به زنان اختصاص داده شده بود.
- در دو ولایت نامزدان زن کافی برای پر کردن کرسی های اختصاص داده شده، شرکت نکرده بودند.
- نامزدان باید حداقل سن 18 سالگی را تکمیل می کردند و هیچ شرط حداقل تحصیلی وجود نداشت.

انتخابات شورای ولایتی 2014

- فهرست نهایی کمیسیون مستقل انتخابات شامل 2713 نامزد شورای ولایتی است.
- حداقل 20% از 458 کرسی به زنان اختصاص یافته است. در حال حاضر نامزدان کافی برای پر کردن سهمیه در تمامی ولایات وجود دارد.
- نامزدان باید حداقل 25 ساله باشند و صنف دوازدهم مکتب (فارغ التحصیل از لیسه) را تکمیل کرده باشند.
- طبق تقویم انتخاباتی، این انتخابات باید در سال 2013 برگزار می شد. این انتخابات به علت مشکلات تدارکاتی و مسایل مالی تا سال 2014 به تعویق افتاد.

قوانین جدید چالش هایی را برای نامزدان زن به همراه دارد

با وجود این که تعداد نامزدان زن در انتخابات های 2005، 2009 و 2014 به طور یک نواخت، حدود 10% از کل نامزدان بوده است، تعداد کرسی های اختصاص یافته برای اعضای زن شوراهای ولایت کاهش یافته است. قبلاً، 25% از کرسی های شورا به زنان اختصاص داده شده بود، اما قانون انتخابات که در ماه جولای 2013 تصویب شد این رقم را به 20% کاهش داد.

علاوه بر این، نامزدان زن به مقیاس نامتناسبی تحت تاثیر شرط داشتن تحصیل الی فراغت از لیسه (صنف دوازدهم) قرار گرفته اند. این شرط بیشتر بر زنان تاثیر دارد، چرا که زنان نسبت به مردان دسترسی کمتری به تحصیلات دارند. طبق آمار وزارت معارف افغانستان، تنها 18% از زنان افغانستان با سواد هستند که این رقم در میان مردان 50% است.

نامزدان زن پیش از آغاز دوران مبارزات انتخاباتی طی یک سروری به انستیتیوت دموکراتیک ملی گفتند که نبود منابع مالی و ناامنی چالش های عمده آن ها می باشد.

پیشرفت های مربوط به روند ثبت نام رأی دهندگان نشان می دهد که احتمال این که زنان در مناطق ناامن درخواست دریافت کارت رأی دهی را بکنند، کمتر

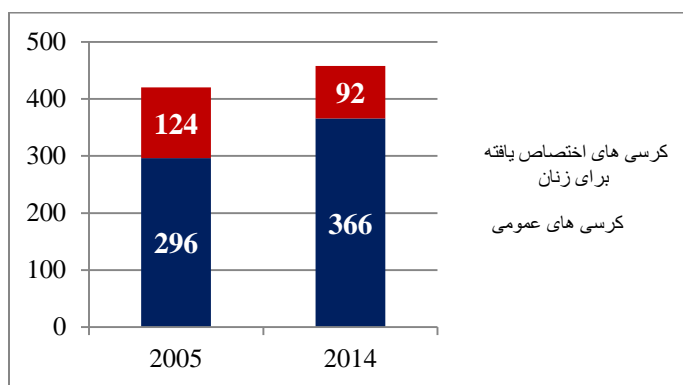

نامزدان زن شوراهای ولایتی در جریان یک جلسه در انستیتیوت دموکراتیک ملی مقیم کابل، نوامبر 2013

با وجود این که قانون اساسی افغانستان تضمین کننده حقوق مساوی برای زنان است و بسیاری از نامزدان از مشارکت سیاسی زنان حمایت می کنند، اما مقررات جدید و امنیت رو به وخامت نقش زنان در حیات سیاسی کشور را محدود کرده است.

ولایات مربوطه شان به کار گماشته میشوند، سهل ساخته است. تنها 6 تن از اعضای ولایتی کمیسیون که حلف یاد کرده اند، زن می باشند.

برنامه وزارت داخله، استخدام حداقل 13000 کارکن زن برای تلاشی کردن رأی دهندگان زن قبل از ورود شان به مرکز رأی دهی است. این وزارت در سال 2010 برنامه استخدام 10500 تلاشی کننده زن را داشت اما توانست تنها 4750 زن را تا روز انتخابات استخدام کند.

قانون انتخابات مصوب سال 2013 تعداد کرسی های اختصاص یافته در شوراهای ولایتی برای زنان را کاهش داده است.

مسأله مورد توجه: کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی

یک نهاد دائمی و مستقل تصریح می کند. این کمیسیون پیش از این 120 روز پیش از انتخابات و ایجاد و در مدت زمانی کوتاهی پس از اعلان نهایی نتایج منحل می شد.

آن چنان که گروه های داخلی و بین المللی مشاهد انتخاباتی های قبلی افغانستان بیان کرده اند، کمیسیون شکایات به خاطر این که یک نهاد دائمی نبوده است، با موانعی مواجه شده است. این کمیسیون اغلب زمان کافی برای آماده کردن عملیات ولایتی اش و انجام در موثر برنامه های آگاهی عامه اش نداشته است و نتوانسته است دانش نهادی اش را حفظ کند. تصمیم به دائمی کردن کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی، یک پیشرفت مورد استقبال به شمار می آید.

در حال حاضر فضای برای تاسیس دفتر برای تمام ولایات ایجاد شده است و اداره خدمات پروژه ای ملل

است. درصد زنانی که در ولایات نسبتاً امن بدخشان، بلخ و دایکندی ثبت نام کرده اند به ترتیب 41%، 38% و 48% است. در ولایات ناامن تر هلمند و ارزگان فقط 9% از رأی دهندگان جدیداً ثبت نام شده زن هستند؛ در زابل زنان تنها 4% از رأی دهندگان جدیداً ثبت نام شده را تشکیل می دهند.

در سال 2013، قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی بیان می کند 2 نفر از 9 کمیشنر کمیسیون مستقل انتخابات و 1 نفر از 5 کمیشنر کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی باید زن باشند. این کار به تضمین مشارکت زنان در رهبری این نهادها کمک می کند. اما هر دوی این کمیسیون ها در رسیدن به اهداف شان برای استخدام کارکنان زن در کل کشور با مشکل مواجه شدند.

کمیسیون مستقل انتخابات توانسته است 21% از 3200 ناظم ساحوی و لسوالی اش را که کمی بیشتر از انتخابات قبلی و کمتر از هدف 50 درصدی اش است را از میان زنان استخدام کند. کمیسیون مستقل انتخابات همچنین به دنبال استخدام کارکنان زن برای 50% از 1425 آموزگار آموزش مدنی و آموزش رأی دهندگان بود، اما تنها به 33% از آن رقم دست یافت که این ارقام از 40% تا 50% در ولایات شمالی و غربی تا 8% تا 19% در ولایات جنوبی و شرقی تفاوت داشت.

هدف کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی این است که زنان 30% از کارکنانش را تشکیل دهند که تا کنون 10% از زنان را استخدام کرده اند. کمیسیون به منظور کمک در روند استخدام کمیشنران زن در لایات، شرط تعیین شده را که به اساس آن کمیشنران بیرون از

(در بین) نادر محسنی، سخنگوی کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی حین ارائه معلومات در دفتر انستیتوت دموکراتیک ملی مقیم کابل به اعضای ماموریت مشاهده بر انتخابات، مارچ 2014

قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی در سال 2013، تاسیس کمیسیون شکایات انتخاباتی را به عنوان

خلاصه تازه ها

- طالبان بیانیه هایی را مبنی بر تصمیم شان برای اخلاص ایجاد کردن در انتخابات ماه اپریل نشر کرده است و به افغان ها هشدار داده اند که در انتخابات شرکت نکنند.
- حزب اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیار، قطب الدین هلال، متحد دیرین شان و نامزد ریاست جمهوری را تایید کرده است. شاخه دیگر حزب اسلامی یک نامزد معاونت ریاست جمهوری را در یک تکت دیگر ریاست جمهوری قرار داده است.
- حداقل هشت عضو کمپاین ریاست جمهوری و شورای ولایتی از زمان آغاز دوره مبارزات انتخاباتی به قتل رسیده اند. کمپاین ها همچنین تجربه ربوده شدن کارکنان و حمله به دفاتر و کاروان هایشان را نیز داشته اند.
- حداقل پنج حادثه امنیتی به شمول آدم ربایی، هدف قرار گرفتن کارکنان کمیسیون مستقل انتخابات در بغلان، بلخ، فاریاب، کاپیسا و ننگرهار به وقوع پیوسته است.
- قیوم کرزی، برادر رئیس جمهور حامد کرزی در 6 مارچ اعلام کرد که از رقابت ریاست جمهوری کنار می رود و از زلمی رسول، وزیر خارجه سابق حمایت می کند.
- محمد قسیم فهیم، معاون رئیس جمهور و یک رهبر کلیدی جبهه شمال و جمعیت اسلامی به علت مریضی که عاید حالش گردیده بود در 9 مارچ در گذشت.

متحد در 24 ولایت کانتینرهایی هم تدارک دیده است. در 30 ولایت از 34 ولایت کشور، مکان کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی با کمیسیون مستقل یک جای است که این امر نگرانی هایی را در مورد توانایی این کمیسیون برای عملکرد مستقل ایجاد می کند.

نادر محسنی سخنگوی کمیسیون بیان کرد که او مطمئن است که کمیسیون می تواند وظایفش را انجام دهد، هرچند که وی نبود منابع اختصاص یافته به این سازمان را علت برای آغاز ناوقت فعالیت های کمیسیون عنوان کرد. برای مثال، کمیسیون برای تنظیم دفاتر ساحوی و کارکنانی که به مدت چهار ماه بدون پرداخت معاش کار کرده اند، تلاش می کند. او گفت، "ما از صفر شروع کردیم".

کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی 98 عضو ولایتی اش را به بیشتر ولایات اعزام کرده است (برای هر ولایت سه عضو نیاز است)، اما باید چهار عضو دیگر هم استخدام کند چرا که سه نفر از آن ها استعفا داده اند و یک نفر هم سبک دوش شده است. علاوه بر این، کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی از 9 تا 11 مارچ در کابل آموزشی را سایر کارمندان دفاتر ولایتی برگزار کرد. طبق برنامه، این اعضا باید کارشان از هفته آینده آغاز کنند.

کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی به 1500 اعتراض مربوط به شایستگی نامزدان رسیدگی کرده اند. بعضی از نامزدانی که در فهرست ابتدایی شامل نبودند، پیش از آغاز دوره مبارزات انتخاباتی و بعد از این که صلاحیت شان احراز شد، به فهرست اضافه شدند. مسئولان کمیسیون در دوران مبارزات انتخاباتی نیز به بررسی شایستگی نامزدان خواهد پرداخت.

کمیسیون مستقل انتخابات اعلان کرده است که حداقل 89 نامزد شورای ولایتی به خاطر عدم تکمیل شرط سنی یا تحصیلی رد صلاحیت شدند. نه کمیسیون مستقل انتخابات و نه کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی نام نامزدان رد صلاحیت شده، ولایت شان، جنسیت شان و یا علت رد صلاحیت هر کدام را علنی نکردند. اعلامیه کمیسیون مستقل شکایات مبنی بر این که ممکن است این رد صلاحیت ها تا روز انتخابات ادامه یابد این نگرانی را در میان رأی دهندگان ایجاد کرد که ممکن است قبل از رفتن برای رأی دهی هم از چنین رد صلاحیت هایی آگاهی نیابند.

کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی تا کنون آرا و جریمه هایی که به آن رسیدگی شده است را به شمول مواردی که وسایط دولتی مورد استفاده تیم های مبارزات انتخاباتی قرار می گرفته است، صادر کرده است.